

NIEUWSBRIEF AANPAK LERARENTEKORT

Inhoud

- Samenwerkende schoolbesturen
- Omvang van de personele tekorten
- GMR advies
- PLAN C
- Advies van ouders uit de klankbordgroep
- Anders organiseren
- Goed werkgeverschap
- Schrijven van PLAN C

Samenwerkende besturen

Floreer, Jong Leren, Meer Primair en Montessori Vereniging Haarlemmermeer gaan samenwerken in de aanpak van het lerarentekort. Reden hiervoor is dat zij vinden dat alle leerlingen recht hebben op goed onderwijs.

De bestuurders zien dat er meer nodig is dan er op dit moment gebeurt. Zij willen de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs beschermen. De afgelopen maanden is gewerkt aan een programma voor de samenwerking.

Door samen te werken kunnen de schoolbesturen meer ondersteuning bieden aan de scholen. Zij willen zo ook aantrekkelijk blijven voor hun huidige en toekomstige werknemers.

Omvang van de personele tekorten

De komende jaren zullen er te weinig leraren zijn om aan alle leerlingen onderwijs te geven. Dit komt door pensionering van leraren, minder studenten op de pabo en meer leerlingen. In de grafiek hiernaast ziet u hoe de tekorten zullen groeien.

Uit onderzoek weten we dat het lerarentekort in onze regio kan oplopen tot 16%. In oktober 2022 was het tekort in het basisonderwijs gemiddeld 8%.

Er zijn grote verschillen tussen regio's in Nederland. De lerarentekorten zijn het hoogst in de grote steden, maar in het zuidelijke deel van Noord Holland zijn de tekorten ook al fors. Hiernaast ziet u een kaartje waarop te zien is dat onze regio tussen 2027 en 2032 oranje zal zijn.

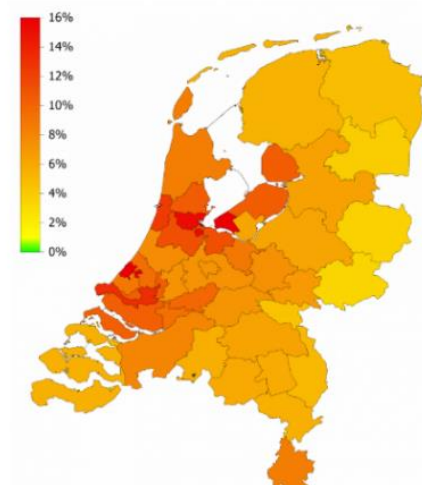
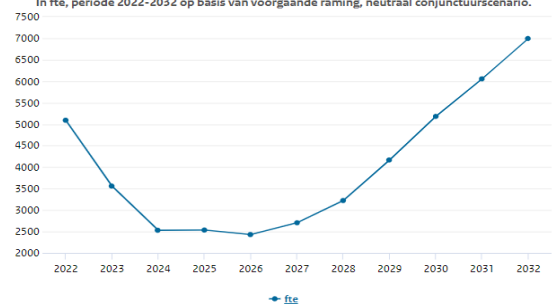
Er zijn ook verschillen tussen onze scholen. De ene school merkt nog niet zoveel, de andere stuurt al groepen naar huis omdat er geen leraar is. Het duurt niet lang meer dat alle scholen van de vier besturen last krijgen van de tekorten.

Er zal nog zeker twintig jaar een tekort zijn aan leraren en directeuren.

Het tekort aan personeel vinden de bestuurders een heel groot probleem voor de toekomst van de leerlingen. Daarom zijn we begonnen met het maken van een programma. Het programma hebben de besturen samen met personeel en ouders opgesteld.

In deze nieuwsbrief presenteren de besturen het programma.

Verwachte tekorten aan leraren en directeuren in het PO
In fte, periode 2022-2032 op basis van voorgaande raming, neutraal conjunctuurscenario.

GMR advies

De informatie in deze nieuwsbrief is niet definitief. Er is nu een voorlopig programma dat PLAN C heet. De besturen zullen advies vragen aan de GMR. Het advies kan leiden tot andere accenten en aanvullingen op PLAN C.

Als PLAN C uitgevoerd wordt zullen de scholen ook hun MR betrekken.

PLAN C

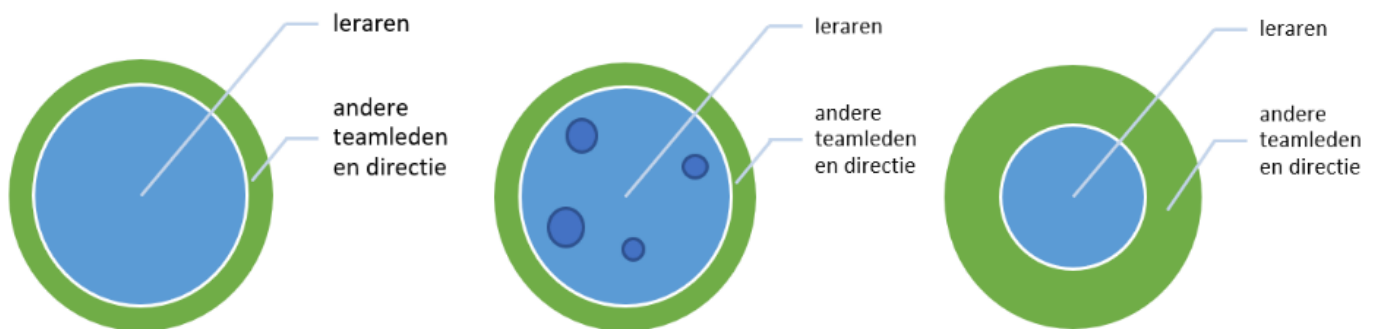
Het programma heet PLAN C. Dit veronderstelt dat er ook een plan A en een plan B bestaan. Dat klopt. In onderstaande figuur zijn plan A, B en C weergegeven.

Plan A (links) is een bevoegde pabo leerkracht voor iedere groep leerlingen. Er zijn ook leraren zonder groep en ondersteuners. Zij zijn belangrijk voor extra aandacht voor leerlingen, voor vervanging bij afwezigheid en voor deskundigheidsbevordering. Voor veel scholen is dit de ideale situatie. Het is helaas niet meer haalbaar.

Plan B (midden) is de huidige situatie; er vallen gaten in de bezetting. Regelmatig zijn er onvoldoende leraren. Er worden noodmaatregelen ingezet om de leerlingen onderwijs te bieden. Denk hierbij aan: studenten die invallen, iemand die al met pensioen is komt terug, leerlingen worden verdeeld of de leerlingen zijn thuis en maken thuis hun werk.

Plan C (rechts) is de toekomst. Er zijn minder leraren. De school vult het team aan met andere experts of zet technologie in. Alle schoolteams gaan de komende tijd onderzoeken hoe zij weer rust en regelmaat in de scholen kunnen brengen. (Zie ook: Anders Organiseren)

Voorlopig gaan we nog steeds uit van een 5 daagse schoolweek.

Adviezen van de ouders uit de klankbordgroep

Een groep van ongeveer 20 ouders heeft mee gewerkt aan het programma. Hier leest u hun adviezen.

Ouders vinden het belangrijk dat ieder kind gekend en gezien wordt. Een leraar of iemand anders moet altijd weten of het kind zich goed ontwikkelt. De school is een plek waar je samen met andere kinderen leert. Niet alleen de basisvakken maar ook omgaan met elkaar. Oudere kinderen kunnen meer zelfstandigheid krijgen dan de jonge kinderen. De oudsten kunnen meer met digitale hulpmiddelen. Zij kunnen ook beter omgaan met verschillende 'gezichten'. Het is mogelijk om andere experts bij het onderwijs te betrekken. Voorwaarde is dat zij goed met de leerlingen kunnen werken.

Dat het onderwijs moet veranderen vinden de ouders niet erg. Als zij maar goed op de hoogte gehouden worden. De ouders vinden het vervelend om overvallen te worden door uitgevallen lessen. Communicatie is belangrijk voor draagvlak bij ouders.

Het liefst zien de ouders dat de school alles blijft doen wat ze nu ook doet. Het onderwijsprogramma is waardevol voor de ontwikkeling van de leerlingen. Ze leren samenwerken en zichzelf kennen. Het belangrijkste vinden de ouders de basisvakken (rekenen, taal, lezen, schrijven), die moeten goed aangeleerd worden. Als de school minder leraren heeft dan zien de ouders oplossingen in het samenvoegen van vakken. Rekenen kan goed samen gaan met buiten spelen, taal kan samen gaan met geschiedenis of kennis van de natuur.

Scholen moeten ouders op de hoogte houden van de leerprestaties van hun kind. Dat hoeft niet persé via 10-minuten gesprekken. Het maakt niet uit hoe de school contact houdt, als er maar contact is.

De ouders begrijpen dat het lerarentekort een groot probleem is. Zij roepen de directeuren en besturen op om een plan te maken voor de scholen. Wacht niet tot het uit de hand loop, begin nu. De oplossingen mogen creatief zijn. Er zijn andere sectoren die ook personele tekorten hebben. Daar kan het onderwijs van leren.

Tot slot zeggen de ouders dan de directies en besturen zuinig moeten zijn op hun personeel. Hou het vak aantrekkelijk! Zowel voor de mensen die nu zo hun best doen als voor toekomstige leraren. De pabo moet weer een goede keuze worden voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs. De ouders adviseren samen te werken met de pabo. Voor sommige mensen is het misschien beter om in de school opgeleid te worden, maak dat mogelijk.

Anders organiseren

Alle scholen gaan op zoek naar manieren om minder afhankelijk te worden van leraren. Dat klinkt raar, maar we weten dat het kan. We noemen het 'anders organiseren van het onderwijs'.

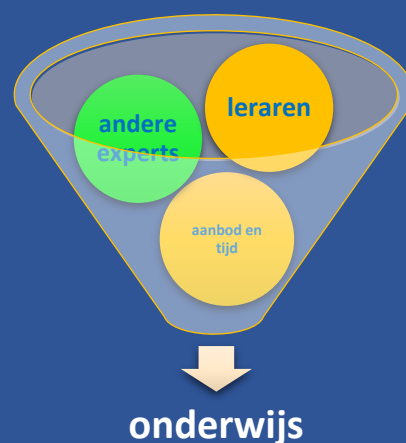
Onderwijs kan niet zonder leraren, maar we kunnen wel onderzoeken wat anderen kunnen doen om samen met de leraren goed onderwijs te bieden. We kunnen ook kritisch kijken naar wat we de leerlingen aanbieden.

Ieder team gaat keuzes maken in het onderwijsaanbod, de verdeling van tijd over de lesactiviteiten en de inzet van mensen met een andere bevoegdheid.

Ze gaan hierbij natuurlijk niet over één nacht ijs. Het is een onderzoek dat zij zorgvuldig gaan doen. Het nieuwe onderwijs wordt door de teams van de scholen zelf ontwikkeld, want het moet iedereen passen; leerlingen, leraren, ondersteuners, specialisten, directie en ouders. Ze krijgen hierbij ondersteuning van een deskundige.

Niet alle scholen beginnen op het zelfde moment. De directie en het bestuur bepalen samen wat een goed moment is om te beginnen met anders organiseren.

Het plan dat de scholen maken wordt voorgelegd aan de MR.

Goed werkgeverschap

Behouden van personeel is belangrijk. De besturen willen meer maatwerk en flexibiliteit bieden. Onderwijspersoneel vraagt bijvoorbeeld al langere tijd om andere werktijden. Voor velen is het nu moeilijk om werk en privé te combineren of om halve dagen te werken. De besturen gaan onderzoeken hoe ze meer werken mogelijk kunnen maken voor personeel met zorgtaken.

De besturen proberen nieuwe functies in school. Er zijn experts buiten het onderwijs die, na een speciale training, leerlingen veel kunnen leren.

Een van de belangrijkste oplossingen is het opleiden van meer leraren. De besturen werken hiervoor al goed samen met de pabo's. Nieuwe initiatieven kunnen helpen om meer jonge en oudere studenten te vinden die leraar willen worden.

Schrijven van PLAN C

PLAN C is niet achter een bureau bedacht. De besturen hebben een programmaleider ingehuurd. De programmaleider heeft informatie opgehaald bij de besturen, de directies, de personeelsleden en de ouders. Hun informatie is gecombineerd met kennis uit de wetenschap en onderwijspraktijk.

Er waren voor ouders drie klankbordgroep bijeenkomsten. In de eerste bijeenkomst hebben de ouders adviezen gegeven over 'anders organiseren' en 'goed werkgeverschap'. In de tweede bijeenkomst hebben zij gesproken over het onderwijsprogramma. Wat moet blijven, wat kan minder, wat kan de school laten vallen. In de laatste bijeenkomst heeft de programmaleider gevraagd wat het onderwijs van ouders kan leren. De kennis van ouders uit hun werk en het opvoeden van kinderen is waardevol voor het programma. In deze nieuwsbrief leest u op pagina 2 een samenvatting van de adviezen. In PLAN C zijn alle adviezen van de klankbordgroep verwerkt.

De delen van het programma werden steeds getoetst door een projectgroep van personeelsleden van de vier besturen.